

Jubilejnú novénu na počesť Panny Márie Trnavskej

Jubilejnú novénu na počesť Panny Márie Trnavskej dnes večer v Bazilike sv. Mikuláša otvorila svätá omša. Počas deviatich dní bude v bazilike denne až päť svätých omší, súčasťou večerných o 18. hodine budú vystúpenia rôznych umeleckých súborov. Novéna vyvrcholí

v nedeľu 21. novembra svätou omšou o 9.30 hodine predpoludním, ktorú bude celebroyvať Jozef kardinál Tomko. Tohtoročná novéna sa koná presne 300 rokov od zastavenia moru v Trnave, čo veriaci pripisujú práve Panne Márie Trnavskej.

Rádio Lumen, 13.11.2010

**Pápež vyzval športovcov:
Nedopujte, robte šport s vášňou!**

Pápež Benedikt XVI. vyzval športovcov, aby svojmu telu nedodávali silu za každú cenu a prostredníctvom dopingových prostriedkov.

Benedikt XVI. na pondelkovom stretnutí so skupinou lyžiarskych inštruktorov vyhlásil, že ak sa robí šport s vášňou, rozvíja u ľudí etiku, morálku a zdravé súťaženie.

Telo športovca nemôže byť podľa neho objektom uctievania. Musí byť rešpektované a nie byť iba prostriedkom na dosahovanie úspechu za každú cenu a často aj s využitím nepovolených prostriedkov.

Nový Čas, 16.11.2010

Keď Kristus kraľuje mestu

Na hlave mu svieti trojmetrová zlatá koruna. Bez nej meria 33 metrov, čo je aj tak o tri metre viac, ako má socha Ježiša v brazílskom Riu de Janeiro

Pomedzi stromy ho vidno už z cesty pár kilometrov pred mestom. Náruč má otvorenú na 20-tisícový Swiebodzin a na jeho okraji stojaci hypermarket Tesco s benzínovou pumpou.

Pri rekordnom pomníku postáva podvečer cez pracovný deň len niekoľko ľudí. K najvyššej soche Ježiša Krista v poľskom Swiebodzine prichádzajú väčšinou autami po blatovej ceste. Zvedavci sa zdržia tak päť minút. Pozrú sa, skomentujú dielo, vyfotia ho a odídu. Viac pre turistov zaujímavých vecí tu zatiaľ nie je. Jedno z áut má aj holandskú poznávaciu značku. „Som Poliak, ale žijem v Holandsku. Vraciam sa domov a cestou som sa zastavil pozrieť sochu,“ hovorí šofér v stredných rokoch. Pri otázke, či sa mu páči, len mykne ple-

cami. „Je to trochu gýč, ale keď to ľudia majú radi, ja nemám právo byť proti. Každý si môže postaviť za svoje peniaze, čo chce,“ hovorí a hneď nastupuje do auta. Iný muž, ktorý práve vychádza z neďalekého Tesca, je kritickejší. „Nejde len o to niečo postaviť, o sochu sa bude treba v budúcnosti starať,“ hovorí obyvateľ z neďalekej dediny.

Rio de Swiebodzineiro

Pri soche prevetráva psa aj jedna z miestnych obyvateľiek. Ivona býva neďaleko pomníka, vidí ho z okna. „Keď sa naň pozriem v noci, je tak nasvietený, že vyzerá, akoby sa vznášal,“ smeje sa. Názory obyvateľov Swiebodzina na monumentálnu sochu sú podľa nej rôzne. „Niektorí sa jej tešia, chvália, že pomôže presláviť mestečko vo svete a pritiahne turistov. Niektorí sa však sťažujú, že sa tie peniaze dali využiť na niečo lepšie, postaviť nemocnicu či hospic,“

pokračovanie na str. 2

**Nesplnené novembrové
ideály**

Na zhromaždení v Bratislave zverejnili občiansku Chartu 2010, v ktorej jej iniciátori žiadajú splnenie požiadaviek Nežnej revolúcie. Tá znamenala pád komunizmu v Československu a štart budovania štátu na princípoch demokracie.

Ide najmä o požiadavku na nestrannosť súdov a prokuratúry, dôslednú odluku cirkvi od štátu, reálne právo na zdravé životné prostredie, či rovnosť šancí. Organizátori zhromaždenia považujú za najväčšiu výzvu odstránenie rozporov medzi demokratickými ideálmi novembra a praxou.

TA3, 14.11.2010

Zázračné uzdravenie?

V rómskej osade v obci Trhovište v okrese Michalovce sa vraj stal zázrak. Postihnuté dievča tam na dvore údajne videlo zjavenie Panny Márie a Ježiša Krista. Odvtedy sa vraj dokáže postaviť na vlastné nohy.

Redaktor: „18-ročná Janka má detskú mozgovú obrnu. Bez vozíka sa nedokázala ani pohnúť. Život jej vraj zmenilo až nečakané zjavenie Panny Márie a Ježiša. Údajne ich videla úplne jasne, no bez svedkov.“

Babka: „Tu sa jej zjavilo a nikto nebol vonka, len ona sama.“

Toto oči mala, nos, ... i ta hore tak.“

Redaktor: „Dievča tvrdí, že Panna Mária s Ježišom jej povedali, že bude chodiť úplne sama. Rómovia veria v zázrak, aj keď zatiaľ zvládne Janka iba zopár krokov. Vraj je to kvôli jej hmotnosti a ochabnutým svalom. Postavy zo zjavenia vraj cez Jankine ústa ešte odkázali jej najbližším, aby na znak vďaka a úcty navštívili kostol. Rómovia ich bez zaváhania počúvli. Cirkev považuje tvrdenia Rómov za vymyslené. Celú záležitosť dokonca v budúcnosti ani nemieni skúmať.“

Anketa: „Tomu neveria, ale mali by.“

Peter Sabo, TV JOJ, 13.11.2010

dokončenie zo str. 1

vysvetľuje. Na otázku, či sa jej socha páči, odpovedá vyháňavo. „Nie úplne.“ Keď minulú sobotu nasadili na telo ramená a hlavu, tromfol swiebodzinský Ježiš toho z Ria de Janeiro. „Smejeme sa v meste, že už nám chýba iba karneval,“ hovorí s úsmevom Ivona. V médiách a na internete sa už objavila nová prezývka mesta - Rio de Swiebodzineiro. Cez deň je v okolí pomníka ešte stále čulý stavebný ruch. Okolo desať pracovníkov čisti okolie. Robotníka vidieť aj v Kristovej korune. „Socha je postavená z betónu asi tak do ôsmeho poschodia. Vyššie je polyester,“ hovorí Tomek, jeden z projektantov stavby. Sám mal na starosti Ježišov plášť. Ramená, ktoré minulú sobotu nasadili, sa stavali priamo na mieste - sú také veľké, že by sa nedali preniesť. Tomek tiež dodáva, že socha mohla byť aj lepšia. Napríklad je podľa neho škoda, že nie je súmerná, vtedy by s ňou bolo menej starostí.

Kňaz-budovateľ

Dvadsaťtisícový Swiebodzin sa nachádza desiatky kilometrov od nemeckých hraníc, kúsok odtiaľto sa stavia diaľnica, ktorá spojí obe krajiny. Domáci veria, že so sochou prídu do mesta aj turisti. Zatiaľ pri pohľade na pomník stratia iba pár minút. No pred sochou sa plánuje vytvoriť miesto na oddych so stánkami, lavičkami či alejou. Na násype pomníka, na ktorom stojí, bude krížová cesta či malý vodopád. Socha Ježiša môže nenápadné poľské mestečko presláviť po celom svete. Domáci za ňu môžu ďakovať jedinému človeku. Miestnemu kňazovi, ktorý rád stavia. Praláta Sylwestra Zawadzského navštívime v jeho dome pri svätostánku sanktuárium Božieho milosrdenstva, ktorý dal postaviť tiež on. V areáli sú ďalšie jeho diela - iné cirkevné budovy či kaplnka. „Celkovo som postavil trinásť sakrálnych stavieb a osem som opravil,“ hovorí Zawadzki, pre ktorého je podľa vlastných slov stavanie sakrálnych stavieb jedným zo životných poslaní. Aj preto ho domáci obyvatelia prezývajú tiež kňaz-budovateľ. Nápad

postaviť pomník Ježišovi mu podľa jeho slov vnukol Duch svätý. „Presne 26. novembra roku 2000 sme v Swiebodzine korunovali Ježiša Krista za kráľa. Vtedy vznikol aj nápad postaviť mu pomník. Je to symbol intronizácie Krista a znakom viery,“ vysvetľuje Zawadzki aj to, prečo sa v súvislosti so swiebodzinským Ježišom hovorí o kráľovi. Ježiš je s mestom zviazaný už dlhšie. Napríklad pred rokmi ho chceli ustanoviť za patróna mesta, no cirkevné pravidlá to nepovoľujú.

Čo rok, to meter

Stavba pomníka sa po rôznych ťažkostiach začala v roku 2005. Peniaze získali od veriacich - v kostoloch či priamo od bohatších sponzorov. Koľko presne stála, kňaz nevie. „Ja som nevedel účtovné knihy, nemal som na to čas,“ hovorí. Socha Ježiša mala byť pôvodne menšia. Neskôr Zawadzki chcel, aby mala 33 metrov - presne toľko, koľko sa podľa Biblie Ježiš dožil rokov. Pôvodne sa mala stavba dokončiť už pred dvoma týždňami. Ramená vážiace 26 ton však žeriav nevládala zdvihnúť. Museli si požičať špeciálny žeriav až z Gdanská, podobným sa stavia štadión na majstrovstvá Európy vo futbale. Keď minulú sobotu Kristus kráľ prvýkrát pozrel na mesto, Zawadzkiemu vystúpili do očí slzy. „Bol som veľmi šťastný, nevedel som, či sa toho dňa dožijem,“ hovorí 78ročný duchovný. Na kritické slová niektorých miestnych, že je socha príliš monumentálna a za tie peniaze sa mali radšej postaviť užitočnejšie veci, nemá pochopenie. „Nie som povolaný, aby som staval nemocnice, cyklotrasy či ihriská. Ja staviam pomník. Nech budujú nemocnice tí, čo sa sťažujú. Tie hlasy nepočúvam,“ znervóznie.

Priaznivci a kritici

Neskôr prichádza Zawadzki k pomníku. S ďalšími organizátormi diskutuje, ako bude najlepšie vyzerat' slávnosť, ktorú plánujú na budúcu nedeľu, keď sochu oficiálne odhalia. Prídu kňazi, dvaja biskupi a široká verejnosť. Zawadzki ukazuje, kde by mohli stáť kamery, aby bolo pomník dobre vidieť, či

kde by mohla byť zástava. Na internetovej sieti Facebook už účasť na posvätení sľúbilo viac ako dvetisíc ľudí. Rovnako ako v reáli, aj vo virtuálnom svete sa názory na monumentálnu sochu Ježiša vo Swiebodzine rôznia. Skupina fanúšikov na Facebooku má okolo 1300 ľudí. Názor druhých najlepšie vyjadruje jedna karikatúra. „Odkedy tu stojí socha Krista, úroda na okolitých poliach zázračne narástla. Čo ty na to, skeptik?“ pýta sa reportérka muža pred pomníkom. „To je prosť. Kristus odtiaľto odstrašil všetky vrabce.“

Dielo v číslach

Výška sochy: 33 metrov (podľa veku Ježiša)

Výška s korunou: 36 metrov

Výška s násypom: 52 metrov

Rozpätie ramien: 24 metrov

Hmotnosť: 440 ton

Gigantické sochy Krista Vo svete

Doteraz najvyššia a zrejme aj najznámejšia socha Ježiša Krista stála v brazílskom Riu de Janeiro na kopci Corcovado, vysokom 710 metrov. Socha je vysoká 30 metrov, asi ako desaťposchodový dom. Krista ročne navštívili milión turistov všetkých vierovyznaní.

Na mape sveta by sme našli ďalších vyše dvadsať megasôch. Až troch gigantických Kristov majú v Mexiku (Guanajuato, Ejutla, Torreón). po jednom majú aj v portugalskom Lisabone (28 m), v talianskej Maratei. vo Vietname (32 m). v meste Dilí vo Východnom Timore (27 m), v štáte Arkansas v USA (20 m), v kubánskej Havane, v Andách medzi Argentínou a Čile, v bolívijskej Cochabambe či na ostrove Tenerife.

Na Slovensku

V Prešove mala pôvodne stáť socha Ježiša Krista, vysoká 33 metrov, čo je viac ako 12-poschodový panelák. No teraz chce prešovský primátor Pavol Hagyarí výšku sochy ešte natiahnuť. Zobrazí stojaceho Ježiša Krista so symbolickým gestom otvorených rúk. Mala by byť z bieleho betónu, vo vnútri dutá.

Tomáš Vasilko
SME, 13.11.2010

Ku komu sa modlí Amerika?

Náboženská príslušnosť sa v najväčšej krajine sveta zdôrazňuje čoraz menej. V rukách politikov sa však mení na zásadnú vec

V tú slnečnú nedeľu na konci septembra sa štvorčlenná rodina vychystala do kostola. Nemali to ďaleko, asi sto metrov - príjemná prechádzka cez park. Neďaleko ich sledovali desiatky ľudí. Neboli tam náhodou. Muž, ktorý viedol do kostola svoju ženu a dve dcéry, bol americký prezident. A táto nedeľná výprava, sledovaná desiatkami novinárov, bola okrem cesty za duchovnou útechou aj dôsledne pripraveným mediálnym ťahom.

Panika v Bielom dome

Necelý mesiac predtým prestížna agentúra pre výskum verejnej mienky zverejnila prieskum, ktorý v Amerike vyvolal rozruch a v Bielom dome takmer paniku. Skoro polovica Američanov nedokázala odpovedať, aké vyznanie má ich prezident. Tretina správne uviedla, že je kresťan, ale počet týchto ľudí za posledný polrok klesol o pätnásť percent. Barack Hussein Obama často v priebehu prezidentskej kampane žartoval o svojom mene, teraz mu však zrejme do smiechu veľmi nebolo. Skoro pätina Američanov v tom prieskume agentúry Pew odpovedala, že ich prezident je moslim. A to predstavuje v Amerike pre politika problém. Táto krajina síce oficiálne oddeľuje štát a náboženstvo, ale viera tu hrá dôležitú úlohu. Ako píše historik David Reynolds z Cambridgeskej univerzity: „Sekulárny štát kráča pre mnoho ľudí ruka v ruke s nábožensky založeným národom.“

Kresťanstvo si vybral

Aj preto septembrová návšteva kostola, aj preto neobvykle osobné vyznanie na jednom z predvolebných mítingov: „Ja som si kresťanstvo vybral. Moja rodina nechodila do kostola každý týždeň. Matka bola duchovne založený človek, ale nevychovala ma v duchu cirkvi. Kresťanskú vieru som objavil až neskôr, učenie Ježiša Krista ma oslovilo - taký život som chcel viesť,“ vyjadril sa prezident. Keď zvolil za prezidenta Johna F. Kennedyho, spadla jedna veľká bariéra. Bol to prvý praktizujúci katolík v Bielom dome. Na omšiach v najstaršom washingtonskom katolíckom kostole teraz vídať pravidelne viceprezidenta Joea Bidena aj doterajšiu šéfkou Snemovne

reprezentantov Nancy Pelosiovú. V pravidlách odovzdávania moci sú v poradi na úrad prezidenta práve oni dvaja. Dvaja katolíci. Dnešná Amerika to už ale nerieši. Obama to má s vierou zložité. Syn moslima, z ktorého sa stal ateista, a ateistky, ktorá sa stala kresťankou, bol pokrstený až v 90. rokoch. I to je jeden z dôvodov, prečo mal také problémy oslovit' americkú strednú triedu, dokázať, že je jedným z nich. A tie problémy má dodnes.

Prezident v mešite

Keď ľudia z Bieleho domu chystali najväčšiu tohtoročnú návštevu Indie, pôvodne bola v pláne aj návšteva Zlatého chrámu v Amritsare. No nakoniec do sikhskej svätyne prezident nevstúpil. Pravidlá určujú, že každý muž má mať na hlave turban. Obamovi ľudia sa báli fotografií prezidenta v turbane, pretože by sa z nich mohli stať zbrane v rukách ultrapravicovej opozície a ešte viac by sa priživilí dohady o moslimskom vyznaní prezidenta. Nič nepomohla ani snaha sikhských duchovných prísť s alternatívnym nápadom - napríklad s čiapkou namiesto turbanu. Prezident Obama opustil Indiu bez toho, aby Zlatý chrám navštívil. To jeho predchodca George W. Bush do mešity zamieril úmyselne. Týždeň predtým devätnásť atentátnikov v mene islamu rozpútalo v srdci Ameriky hrôzu, ktorú tu ľudia nepamätali. Prezident Bush 18. septembra 2001 cítil potrebu zasiahnuť proti javu, ktorý považoval za veľmi nebezpečný: „Tí, ktorí si myslia, že si môžu vylievať zlosť zastrašovaním svojich spoluobčanov, nereprezentujú to najlepšie, ale sú tým najhorším v ľudstve a mali by sa hanbiť za svoje správanie.“ citoval aj z Koránu ako ďalší odkaz americkým moslimom, ktorí sa báli odvety za útoky v New Yorku: „Islam je mier. Títo teroristi nepredstavujú mier, predstavujú zlo a vojnu.“

Napätá atmosféra

Deväť rokov po tomto prejave prichádzali na rovnaké miesto ako vtedy Bush stovky miestnych moslimov, aby tu predniesli svoje modlitby. V ten deň sa končil pôstny mesiac ramadán. Eid, jeden z najsvätejších dní moslimského kalendára, však tiež prvýkrát vychádzal na výročie teroristických útokov v New Yorku a Washingtone. Nebol to jediný dôvod, prečo bola atmosféra pred veľkou mešitou skôr napätá

ako slávnostná. Krajina mala za sebou rušný rok. Moslimský major na texaskej základni Fort Hood vykrikoval „Alah agbar“ a začal strieľať do ostatných vojakov. Trinásť ich zabil, tridsať zranil. Mladý nigérijský cestujúci na vianočnom lete z Amsterdamu do Detroitu nestihol odpáliť nálož skrytú v spodnej bielizni. Zlyhala aj nálož nasražená v kufri auta v piatok večer na newyorskom Times Square. Amerika cítila, že by niečo mohlo byť na slovách, ktoré neskôr na súde predniesol strojca automobilovej bomby, Pakistanec, ktorý rok predtým dostal americký pas: „Odplata moslimov sa ešte len začína.“

Boj o podstatu krajiny

Vojna proti terorizmu zúrila stále naplno, ale ten hlavný boj sa odohrával vo vnútri Ameriky. Bol to boj o samotnú podstatu krajiny. Pastor tridsaťčlennej kongregácie na Floride sa stále chystal spáliť Korán a médiá mu zaistili pozornosť sveta. Obavy, že tieto plamene by mohli rozpútať protiamerické nálady v moslimskom svete, spojili aj rozhádaných amerických politikov. Rozbuškou sa stal zámer umierneného imáma postaviť neďaleko Ground Zero, kde kedysi stálo Svetové obchodné stredisko, moslimské náboženské centrum. Amerika si opäť raz kladla otázku, kde sa začína a končí sloboda vyznania. Profesor teológie z Georgetownskej univerzity John Esposito vidí jasné dôvody vo vyhrotení emócií. Americkéj ekonomike sa nedarí, nezamestnanosť neklesá, ľudia strácajú istoty. Do toho správy o ďalších teroristických hrozbách. Reakciou je hľadanie cieľa pre vybitie frustrácií: „Islamofóbia sa môže stať novou formou diskriminácie, ako je antisemitizmus alebo rasizmus.“

Najdôležitejšia je tolerancia

Tá istá krajina, úplne iný obrázok. Na jednom pódiu stáli vedľa seba katolícky kňaz, hinduista, budhista, imám i rabín. Jeden za druhým predniesli svoje prejavy. Spoločne, i keď svojimi slovami v príslušnej viere sa prihovárili za obeť ničivého hurikánu Katrina. Päť rokov po prírodnej katastrofe, ktorá zasiahla New Orleans, ukázali Amerike to, čo stálo na počiatku jej zrodu. To, čo i po dlhých storočiach síce zaisťuje americká ústava, ale čo v praxi často sprevádzajú vášnivé

pokračovanie na str. 4

Google, Boh a pes

Prečo je najvyšším iluzionistom Bill Gates

Ktosi raz povedal, že Boh je chybná informácia, ktosi iný zasa, že Boh je Google. Dlho som verila tomu prvému, v poslednom čase sa skôr prikláňam k druhému. Boh je vševedúci, všadeprítomný a neviditeľný. Ale - všimnite si - to je aj Google!

Hladná duša

V poslednom čase sa cítim v tomto religióznom ohľade podvedená. Chodím do postele neskoro, ráno skoro vstávam a surfujem po internete ako posadnutá, pretože moja hladná duša hľadá metafyzické prílohy, božské vitamíny. Listujem všetkými možnými novinami, americkými, macedónskymi, anglickými, srbskými, nemeckými, francúzskymi... Všade to isté menu, tie isté správy, tie isté obrazy. Už som doslova závislá, ako denná dávka mi už nestačia. Surfujem horizontálne a vertikálne, na východ a na západ, od severného pólu k južnému, všade narážam na to isté prázdno, tú istú hojnosť. Žeby práve nadbytok informácií plodil tento katastrofálny deficit? S vašňou navštevujem internetové fóra: či sa v nich neskrývajú Božie posolstvá medzi riadkami usilovných ľudí, ktorí sa zaoberajú muškovaním, štrikovaním gobelínov, tarotovými kartami a bohviečím ešte. Nedávno som zabľúdila na vvebovú stránku podvodnej gymnastiky. Ale ani pod vodou žiadna metafyzika nebola. Z obrazovky počítača ku mne neprestajne presakujú informácie od Shakespeara cez Tutanchámona, Seinfelda a Sarkozyho, dovolenky v Thajsku, talianske cestoviny, zneužívanie detí, lieky na rastlinnej báze, lacné lety. Niekedy mi internet pripadá ako veľká globálna búda na klebetenie. Snažím sa nájsť pravdu medzi riadkami, do omdletia si s'ahujem americké filmy s ruskými titulkami, ruské filmy s kórejskými titulkami, kórejské filmy s azerbajdžanskými titulkami. Prípádám si ako flagellantka, od rána do večera sa kajám a bičujem, ale nevidím v tom pokání žiadny zmysel. Isté je len to, že ma do toho všetkého ženie veľký hlad, ako keby som hľadala metafyzickú potravu.

Užitočná vlastnosť

Neuroplasticita je vedecký názov pre ľudskú schopnosť prispôbovať sa novým skúsenostiam. Táto vlastnosť je možno z hľadiska evolúcie veľ-

mi užitočná, ale funkcie, ktoré sa nevyužívajú, môžu časom zdegenerovať. Vedecký výskum ukázal, že štruktúra mozgu londýnskych taxikárov sa zmenila, odkedy používajú GPS. Čít pre navigáciu u nich jednoducho zakrpatel. Mám rada londýnskych taxikárov, preto som sa rozhodla, že im v budúcnosti budem nechávať väčšie prepitné, než je bežné. V týchto dňoch moje o internet opreté neuroplastické vedomie verí, že Boh je chobotnica a volá sa Paul. Znovu a znovu sa naňho dívam na Youtube, ako pohyblivými chápadlami otváral dózu so španielskou vlajkou. Prečo práve tú so španielskou, pýtam sa, ale napadá mi, že mi neprináleží klásť otázky: Boh to vie. Spomenula som si na vyvolávanie, čo sa kedysi ozývalo na trhoviskách: „Biela myš ti predpovie budúcnosť!“ Za nejaký ten peniaz myš ľuďom predpovedala osud, drobučkými labkami vylovila z hrby papierikov každému ten jeho.

Nedeliteľný celok

V angličtine sú Boh a pes veľmi úzko prepojení. Dog a God. Pri hľadaní Boha sa z môjho života stal psí. Google si ma vychoval k psej vernosti, s vyplazeným jazykom poslušne cupkám za pánom, a pred očami mi svieti Božia kosť, ktorú predo mnou drží, no nikdy mi ju nedá. A tak som znovu na začiatku. Boh je iluzionista. Aj jeho syn Ježiš je iluzionista: vari nepremenil vodu na víno? Nenakrmil tisíceky jednou sardinkou?! Zato najvyšší iluzionista je Bill Gates. Spojil dve veci, pomocou ktorých sa masy stávajú poddajnými - panem et circenses - do jedného nedeliteľného celku: do hry, ktorú potrebujeme ako náš každodenný chlieb, hry, ktorá je chlebom.

Dubravka Ugrešičová, SME, 13.11.2010

dokončenie zo str. 3

emócie a búrlivé diskusie. Tolerancia býva v spojení s náboženstvom v Amerike skloňovaná napriek všetkému stále najčastejšie.

Fakty

Náboženstvá, cirkev a politika v USA v číslach

- Ku kresťanstvu sa v Amerike hlásia zhruba štyri pätiny obyvateľov. S reálnymi znalosťami náboženstva však na tom Američania nie sú nijak slávne. Nedávny prieskum ukázal, že iba 57 percent protestantov dokáže vymenovať štyri evanjeliá, iba 55 percent katolíkov vedelo, že chlieb a víno kňazi premieňajú na telo a krv Krista.

- Náboženská príslušnosť sa tu zdôrazňuje, ale čoraz menej. V poslednom čase to bolo v súvislosti s rezignáciou posledného protestantského člena Najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v sporoch o ústavnosti rozsudkov a zákonov. I keď protestanti tvoria zhruba polovicu obyvateľov Ameriky, po novom v ňom zasadať šesť katolíkov a traja židia.

- Pred poslednými prezidentskými voľbami si podľa prieskumov agentúry Pew 52 percent ľudí myslelo, že cirkvi by sa nemali miešať do politiky, dvanásť rokov predtým to bolo iba 43 percent. No niektorí demokrati posledný neúspech svojej strany vo voľbách minulý týždeň pripísali neschopnosti získať veriach voličov. Oproti roku 2008 stratili u katolíkov 11 percent a u beloškých evanjelikov dokonca tretinu hlasov.

Anetta Kubalová
SME, 13.11.2010

Pre gréckokatolíckych veriach sa tento týždeň začal pôst

Pre gréckokatolíckych veriach sa už tento týždeň začal pôst pred sviatkom Narodenia Pána, známy aj pod názvom Filipovka. Cieľom tohto 40 dňového pôstneho obdobia je duchovná príprava veriach na slávenie sviatkov Narodenia Pána a Bohozjavenie. V Byzantskej cirkvi bol tento pôst definitívne zavedený medzi 6. a 8. storočím, hoci zmienky o ňom sú už zo 4. storočia. Názov Filipovka získal preto, že sa začína deň po sviatku sv. Apoštola Filipa, teda 15. novembra a trvá do 24. decembra. Je jedným zo štyroch pôstnych období.

Rádio Lumen, 17.11.2010

Svet podľa Kaczynského, Putina a Mečiar

Ak má politik talent zneužívať komplexy a frustrácie ľudí, je nebezpečný

Disident a šéfredaktor poľského denníka Gazeta Wyborcza ADAM MICHIK hovorí o zášti v politike a ľuďoch, ktorí nebezpečných politikov volia, pretože si so svojim životom nevedia poradiť. Recept na to nie je. Iba rozum.

Najprv sme sledovali, ako smútok po smolenskej tragédii zjednotil Poľsko, potom ako ho rozdelil boj o kríž obetiam pred prezidentským palácom...

Poľsko nezjednotil smútok, bolo to len spoločné prežívanie tragédie. Poľsko bolo pred tragédiou veľmi polarizované a keď niečo Smolensk zmenil, tak to bol spôsob súcitenia v ľuďoch, tá tragédia sa však vôbec neodzrkadlila v kultúre jazyka politikov. Kampaň Kaczynského strany (Právo a spravodlivosť PiS - pozn. red.) pred prezidentskými voľbami mala dve podoby, jedna bola pokojná tvár Kaczynského a druhá bola tvár novinárov, ktorí nadržovali strane PiS a boli pekelné agresívni. Jeden z nich napísal: vy ste ho zabili, pohŕdam vami (vládou - pozn. red.). A to, samozrejme, vyvolávalo reakcie na druhej strane.

Takže boj o kríž bol len pokračovaním?

To bolo šialenstvo. Nemôžete používať kríž ako bejzbalovú palicu, ktorou udierate protivníka. Kríž je jeden z obrazov toho, čo sa deje v Poľsku. Jazyk, ktorý používa Kaczynski, nemá nič spoločné s politickou debatou. Oni sú antisystémová strana, ktorá sa nevie zmestiť do pravidiel hry v právnom štáte. To je idea štátu, ako to vníma Putin alebo Lukašenko, alebo ako ju mal u vás Mečiar. A v tom prípade je demokracia fixiou. Podľa mňa Kaczynski vôbec neverí na demokraciu, on by chcel mať moc nad všetkými, nad médiami, nad parlamentom, nad súdnictvom, nad bankovníctvom.

Vyrovná sa Poľsko so smolenskou tragédiou?

Už sa vyrovnalo, samozrejme, že sa nájdú takí, čo povedia, že to Putin s Tuskom zabili prezidenta Lecha Kaczynského. Myslím si, že sa nepatrí využívať túto tragédiu na bežnú politiku, majestáť smrti by mal byť niečím, čo si ľudia majú vážiť.

Čo sa tam podľa vás stalo?

Bola to chyba pilota, v tých podmienkach nemal pristávať. Otázka je, prečo napriek tomu pristál. Či preto, že tam bol psychický nátlak... Pamätáme si na let do Gruzínska, keď prezident Kaczyński prikázal pilotovi, aby letel, ale on to odmietol a riešili to až v Sejme. Druhá verzia je, že nedostali precízne informácie z kontrolnej veže na letisku v Smolensku. Nevie, ako to bolo, ale stopercentne viem, že to nebol žiadny ruský atentát a už vôbec to nebol atentát z poľskej strany. To je absurdné a tí, čo o tom hovoria, nemajú ani svedomie, ani rozum.

Povedali ste, že nenávisť ničí toho, kto nenávidí a neurobí nič tomu, koho nenávidíte. Aká hlboká je nenávisť v Poľsku?

Sám sebe som vtedy zakázal nenávidieť ľudí, pretože ten, kto nenávidí, je zlý a tomu, koho nenávidíte, to nič nespraví. Radšej odpoviem na otázku, aký hlboký je jazyk nenávisť v Poľsku. Ten jazyk nenávisť existuje, ale je nesymetrický. Je jasné, že na strane vládnej Občianskej platformy (PO) sú ľudia, ktorí ho používajú, ale táto strana sa musí brániť, pretože na nich útočia. PiS hovorí, že jazyk nenávisť PO priviedol šialenca k vražde ich stranického kolegu, ale to je čistá manipulácia.

Bola za útokom nenávisť, ktorú cítiť v politike?

Ťažko povedať, bol to šialenec ako v prípade Olafa Palmeho či v prípade švédskej ministerky zahraničia, či Kennedyho. Ale Kaczynski to po vražde ešte viac radikalizuje. Je to veľmi nebezpečný politik, má talent odvolávať sa na komplexy ľudí, na to, čo je tmavé v človeku, čo je frustrujúce a veľmi dobre vie, že liekom pre frustrovaných je ukázať im nepriateľa.

Prečo to ľuďom oslovuje?

Keby niekto vedel odpovedať na túto otázku, tak by dostal Nobelovu cenu. Poľsko je krajina úspechu, čo sa týka ekonomiky, nemali sme veľké problémy spojené s krízou, je to stabilná krajina. Prečo chce každý tretí Poliak hlasovať za stranu, ktorá smeruje k destabilizácii, tak to je otázka, na ktorú sa ťažko odpovedá. Môžeme hovoriť o rôznych príčinách, predovšetkým, že sa skončili naše preteky

o vstup do EÚ a NATO. Po druhé, ľuďom sa menia ciele. Pre Poliaka je neprijateľné, že polovica Paríža ide do ulíc, pretože prezident Sarkozy chce zdvihnúť dôchodkový vek na 62 rokov. Vznikol syndróm, taká frustrácia proti elitám ako v Amerike. V Poľsku tomu dokonca podlieha aj katolícka cirkev, ktorá používa veľmi tvrdé slová.

Prečo aj cirkev?

Ja tomu vôbec nerozumiem, ale bolo to vidieť počas prezidentskej kampane. Veď Komorowski nie je ani komunista, ani ľavičiar, celý život konzervatívny katolík, jedna manželka, päť detí. Prečo je on zlý a chovateľ mačiek je dobrý (Kaczynski)? Ten zlý duch v tandeme dvojčiek Kaczynských bol vždy Jaroslaw. Lech bol viac emocionálny, nevidel som u neho toľko agresivity proti svetu ako u jeho brata. Vždy som hovoril, že Jaroslaw má rád všetkých ľudí na svete s výnimkou všetkých mužov a žien.

Čo sa deje s krajinou, v ktorej sú politici, ktorí strašne nenávidia?

Rozdeľuje ju to a zasahuje do všetkých profesií, do rodín. Všetky skúšky sme doteraz zvládli, tak musíme aj túto, chceme byť optimista.

Keď sa robia prieskumy, ľudia povedia, že nemajú radi konflikty, ale priťahujú ich politici, ktorí konfliktujú. Máte vysvetlenie?

To je otázka pre psychoanalytikov. Sú ľudia, ktorí si povedia, že demokracia je nanič, nech sem príde nejaký gazda a drží to všetko na krátko, lebo sloboda znamená zodpovednosť za vlastný život, za seba. V totalitnom systéme berie štát zodpovednosť za vás a sú ľudia, ktorí to potrebujú. Ja som bol presvedčený, že je to už na ústupe, že to bolo v prvej fáze transformácie, ale prečo teraz, to neviem. Ale s takým niečím sa stretávame nielen v postkomunistických krajinách, ale aj v západnej Európe. Ako Berlusconi v Taliansku. Je to klaun, ktorý nemá čo robiť na politickej scéne. Asi niečo zle funguje v tých demokratických mechanizmoch, politika je príliš vzdialená od ľudí. Raz za čas, keď sa môžu zapojiť do politiky, keď sú voľby, vtedy veľmi často hlasujú za toho, kto sa vie presadiť, hlasnejšie

pokračovanie na str. 6

dokončenie zo str. 5

kričí a vie hovoriť jazykom, ktorému oni rozumejú.

Aj my sme tu mali politikov, ktorí rozdeľovali krajinu. Naposledy Robert Fico, ktorý je dnes v opozícii, ale stále je jeho strana najpopulárnejšia. Nová vláda vzbudila také veľké očakávania, že ani teraz nie sme veľmi spokojní. **Politici bez nenávisti akoby boli v nevýhode.**

Koalícia niekoľkých strán je vždy ťažká a nová vláda vždy vzbudzuje veľké nové nádeje. Keď nevyhráva stále tá istá strana, kým fungujú demokratické mechanizmy, tak je dôvod na optimizmus. Bolo by zlé, keby tie mechanizmy prestali fungovať, čo sa stalo za Mečiara u vás a u nás s dvojčkami Kaczyńskými. To už siahalo do úrovne, že nebolo dôležité, kto ako hlasuje, ale kto tie hlasy spočítava.

Prekvapila vás prvá žena na čele slovenskej vlády?

Ivetu Radičovú poznám ako múdru ženu, ktorá má úroveň. Veľmi som jej držal palce už v prezidentských voľbách. Bol som prekvapený, že na konzervatívnom Slovensku môže byť šéfom vlády žena. To svedčí o demokratickej zrelosti tejto krajiny.

Je nenávisť spojená s hospodárskou krízou?

Kríza vždy pomáha nenávisť, ale nenávisť môže existovať aj bez krízy. Pozrite sa na slovensko-maďarské problémy, to je taký jazyk agresivity, že tomu nerozumiem.

Zo slovenskej či z maďarskej strany?

Z obidvoch, čítal som, čo hovoril Slo-ta, to je strašný jazyk, ale aj na maďarskej strane je Jobbik polofašistická organizácia.

A čo Maďarsko a nenávisť v politike?

Uvidíme, ale som dosť pesimistický. Čítal som deklaráciu Viktora Orbána, jeho vízia je, že celý štát obsadí svojimi ľuďmi zo strany a to znamená zablokovanie demokratických mechanizmov zmien.

Aký je recept na nenávisť?

Neexistuje. Treba hľadať vo vlastnom rozume. Keby ten recept bol, už by sa používal. Už Starý zákon opisuje ľudské črty - nenávisť, zlo, dobro, lásku, a napriek tomu, že sa menia časy, stále to platí.

Miriam Zsilleová,
Malgorzata Wojcieszynska,
SME, 13.11.2010

Rozlúčili sa so štyrmi futbalistami

Na cintoríne v Horňanoch plakal aj biskup

Malá dedinka Horňany pri Bánovciach nad Bebravou sa včera topila v slzách. Nikdy doposiaľ také niečo nezažila. Včera sa všetci jej obyvatelia rozlúčili so štyrmi futbalistami, ktorí zahynuli pri víkendovej autonehode. Asi päťsto ľudí, príbuzní, kamaráti, si uctilo pamiatku Lukáša Pašku (+ 25), Stana Ďurecha (+ 28), Michala Ježíka (+ 28) a Tibora Guričana (+ 30). Slzám sa neubránil ani nitriansky biskup Viliam Judák.

Obete nehody pochovávajú na rôznych cintorínoch. Starostka obce Eva Šrámková však chcela, aby štyria najlepší kamaráti, z ktorých traja žili v obci a štvrtý tu mal priateľku, mali spoločnú rozlúčku. „Naša myseľ stále nie je schopná uveriť krutej pravde. Žiaľ a smútok sa votreli do ulíc a príbytkov našej obce. Chlapci mali radi šport, pohyb, mali veľa priateľov, chceli toho veľa dokázať,“

hovorila so slzami v očiach starostka. Za futbalistov sa s dvoma aktívnymi a dvoma bývalými členmi mužstva rozlúčil predseda futbalového klubu v Horňanoch Stanislav Jurák (53). „Máme ešte v živej pamäti naše futbalové predsavzatia. Chlapci sa nedajú nahradiť, budú nám veľmi chýbať. Nikdy nezabudneme,“ povedal. Slzám nad fotkami mladých usmiatech mužov sa neubránil ani samotný biskup Judák. „Hľadáme vinníka raz v osude, potom v nedokonalnej technike, v zlyhaní ľudského faktora, ale ich životy nám to už nevráti,“ vravel v kázni. Najťažšie niesli rozlúčku zdrvené rodiny mladých chlapcov, zasahovať museli aj záchranári. Nehoda sa stala minulú sobotu skoro ráno. Pri návrate z oslavy menín prešli do protismeru medzi Bánovcami a Dežericami a ich renault čelne vrazil do dodávky. Či vodič renaulta pil, bude jasné až po pitve v piatok. (hc),

Nový Čas 18.11.2010

Farár sa tajne oženil, prišiel o svoj úrad

Farár z dolnorakúskeho Kapellnu, ktorý sa vlani v lete tajne oženil, prišiel o svoj úrad. Po tom, čo sa na jeho zväzok prišlo, ho katolícka cirkev zbavila postu, prišiel o cirkevný byt aj príjem. Tento prípad znova otvoril debatu o celibáte. Johann Fent (74) patril od roku 1955 k saleziánskemu rádu a na fare v Kapellne pôsobil od marca 2001. Vlani v júli sa tajne oženil so svojou 58-ročnou priateľkou Elisabeth, ktorú spoznal vo Viedni pred 24 rokmi. Tamojší farníci podľa neho o ich vzťahu vedeli. „Väčšina z nich hovorila: má pravdu,“ tvrdí. Elisabeth sa za ním do Kapellnu presťahovala a hovorilo sa o nej ako o jeho gazdinej. Cirkev sa o tajnej svadbe dozvedela až minulý týždeň, keď prišli na úrad príslušné dokumenty. Diecéza na svojich webových stránkach uviedla, že pátrov krok „spôsobil vylúčenie z rádu saleziánov a zákaz výkonu kňazskej služby“. Všetkých funkcií ho zbavili 13. novembra. Generálny vikár Eduard Gruber hneď kontaktoval faru a na rýchlo zvolanom stretnutí predstavil provizórne riešenie. „Keď som videl zástupcu svojho rádu a zástupcu diecézy, hneď som vedel, o čo ide,“ povedal Fent. Rozhovory aj jeho „vyhodenie“ sa vraj odohrali v priateľskej a uvoľnenej atmosfére. Z bytu odišiel po štyroch dňoch. S rokovaním však nie sú spokojní členovia rakúskeho reformného hnutia farárov, ku ktorému sa hlási asi 300 duchovných. „Vyhnanie“ z fary považujú za „nekresťanské“. Gruber si nemyslí, že rád a diecéza sa zachovali „nekresťanský“. Argumentuje, že saleziáni ponúkli farárovi pomoc, ani z bytu sa nemusel vysťahovať tak rýchlo. Šéf reformnej iniciatívy farárov Helmut Schüller upozornil, že je veľa duchovných, ktorí sú pre celibát nútení „žiť v životnom klamstve“ podľa hesla „Čo nie je vidieť navonok, to neexistuje“. Cirkev by sa podľa neho mala usilovať o svoju reformu, tak „ako každý civilizovaný podnik“. Prepustený kňaz Fent hovorí, že mnohí duchovní sa neodvažujú svoj vzťah zverejniť pre svoju finančnú závislosť od cirkvi. „Cirkev má kňazov v hrsti. Kto sa ožení, toho vyhodí a on stratí svoje živobytie.“

čtk, Pravda 18.11.2010

Ukázali Bulhari Putinovi falošné kosti svätého?

Možno je to veľká sláva a možno ide o hlboký omyl. Bulharskí archeológovia v lete na ostrove Sveti Ivan objavili kosti, ktoré pripisujú Jánovi Krstiteľovi. Počas víkendu ich vystavili v najväčšej katedrále v Sofii a v sobotu si relikvie obzrel aj ruský premiér Vladimir Putin. Svätostánok sa ocitol v obklúčení tisícov pravoslávnych veriacich. Čakali dlhé hodiny, aby uvideli kúsok kostry svätého, ktorý podľa evanjelia krstil v rieke Jordán. „Kosti ukázali v presklenej kazete zo zlata a striebra, ktorú daroval premiér Bojko Borisov,“ napísala agentúra Reuters.

Analýza kostí

Tím archeológov viedol Konstantin Popkonstantinov, ktorý sa jasne prikláňa k názoru, že sú to relikvie Jána Krstiteľa. „Budeme ešte radi, keď sa nám podarí urobiť rádiokarbónovú analýzu, ktorá určí, koľko majú rokov. Žiaľ, v Bulharsku nemáme potrebné prístroje, musíme sa spojiť s nejakým európskym laboratóriom, aké je napríklad na Oxfordskej univerzite,“ podotkol pre Pravdu. Bulharskí experti sa opierajú o to, že relikviár bol zapečatený, je na ňom meno známej biblickej postavy vrátane dátumu narodenia. Ich argumenty sa však stretávajú s odporcami.

Skeptici a veriaci

Medzi pochybujúcich sa zaraďuje britský expert na biblické štúdie Paul Middleton: „Je veľmi nepravdepodobné, že nájdené kosti patria Jánovi Krstiteľovi. Nápis je viacmyselný a nemožno ho tlmočiť tak, že obsah relikviára sa spája s človekom, ktorý mal pokrstiť Ježiša,“ zdôraznil pre Pravdu odborník z Chesterskej univerzity. Nevylučuje, že opis pohrebu Jána Krstiteľa bol v Biblii vymodelovaný. „V takom prípade to je historicky nespoľahlivá informácia,“ podotkol, čím naznačil, že k telesným pozostatkom sa obdivovatelia ani nemohli dostať. „Veľa ľudí, ktorých dal Herodes popraviť, nebolo pochovaných a mŕtvolu niekde zhnili, ako to bývalo bežné aj s obeťami ukrižovania,“ vysvetlil Middleton. Ďalší uznávaný expert v tejto oblasti na

otázku o pravosti relikvií neodpovedal jednoznačne. Anthony Eastmond hovorí, že sa treba zamerať na vedecký a náboženský dôkaz. „Faktom je, že kosti boli prevezené na ostrov Sveti Ivan a starostlivo chránené, lebo kňazi a mnísi uverili, že prináležia Jánovi Krstiteľovi. Z pohľadu veriacich je pritom podstatnejšie, čo relikvie dokážu, než to, aké vlastne sú. Ak vdychujú do ľudí vieru, potom sú účinné, pričom niekedy robia zázraky. Čiže sú duchovne originálne bez ohľadu na svoj vedecký status,“ komentoval historik z Londýnskej univerzity.

Pozdvihnutie Svetiho Ivana

Eastmond na opačnej strane poukázal na to, že nikdy sa nedá vedecky dokázať, že určité relikvie patria konkrétnemu svätému. „Vedecký rozbor môže iba naznačiť vek kostí a región, odkiaľ mohla daná osoba pochádzať. Navyše z Biblie sa nedočítame, aký osud stretol telo Jána Krstiteľa po jeho poprave,“ upozornil expert. Middleton podčiarkol, že ak by sa aj dozvedel, že kosti patria človeku, ktorý žil v prvom storočí nášho letopočtu, tak si nevie predstaviť, ako sa mohli na ostrov dostať pozostatky Jána Krstiteľa. „Musel by stáť za tým všetkým niekto, kto chcel zachrániť jeho kosti, lenže v období raného kresťanstva veriaci bagatelizovali význam tejto biblickej postavy,“ uviedol odborník. Bez ohľadu na to, či sú kosti, Eastmond si myslí, že kostolu ich venoval niekto vplyvný, komu záležalo na pozdvihnutí Svetiho Ivana: „Existuje veľa dôkazov, že v Byzantskej ríši aj za jej hranice sa premiestňovali relikvie. Tamojšiemu kláštora ich mohol darovať vysokopostavený duchovný alebo šľachtic, ktorý chcel posilniť náboženský význam ostrova.“

Pútnické miesto?

Nech je pravda akákoľvek, veľa kresťanov už uverilo, že na ostrove sa našli relikvie Jána Krstiteľa. „Od ich nájdenia navštívilo Sozopol 150-tisíc ľudí,“ citovala agentúra Reuters člena vlády Božidara Dimitrova. (Sozopol sa nachádza kilometer od Svetiho Ivana.) „Hoci sa skončila turis-

tická sezóna, denne tam prichádza osem autobusov s veriacimi,“ dodal minister. Bulharská vláda verí, že Sveti Ivan sa premení na významné pútnické miesto a do oblasti preto začne prúdiť viac peňazí z vrecák turistov. Preto sľúbila, že napriek hospodárskej kríze poskytne peniaze na ďalšie archeologické práce na ostrove a ďalšie investuje do oživenia tamojšieho cestovného ruchu.

Kto bol Ján Krstiteľ

- Krstil v rieke Jordán, aby očistil ľudí od hriechov. Evanjelium podľa Matúša: „Keď bol Ježiš pokrstený, hneď vystúpil z vody, a hľa, otvorili sa nebesá a videl Ducha Božieho, ktorý zostupoval ako holubica a prichádzal na Neho.“

- Podľa Biblie nosil odev z ľavej srsti, živil sa kobyľkami a poľným medom.

- V jednej kázni odsudzoval Heroda Antipu (syna Heroda Veľkého) za to, že zavrhol manželku a za novú si zobral ženu svojho brata.

- Herodes ho uväznil a v roku 36 nášho letopočtu mu dal sťat hlavu. Odhaduje sa, že ho popravia vo veku 38 - 42 rokov.

Hlavné údaje o nálezisku relikvií

Kosti našli v južnej časti ostrova Sveti Ivan, ktorý leží kilometer od mesta Sozopol.

Prvé archeologické práce tam robili v období 1985 -1994, nový výskum sa začal v roku 2008.

Cieľom je premeniť tamojší areál kláštora na turistické lákadlo, chcú zlepšiť aj prístup na ostrov.

Dominantou je bazilika postavená asi v 6. storočí n. l.

Ďalší kostol pochádza zo stredoveku.

Ruský premiér Vladimir Putin sa pozerá do škatuľky s relikviami, ktoré vystavili v sofijskej katedrále Alexandra Nevského. Bulharská vláda verí, že kosti patria Jánovi Krstiteľovi. Vedľa Putina stojí predseda bulharskej vlády Bojko Borisov.

Miroslav Čaplovič
Pravda, 16.11.2010

Arcibiskupa vtiahli do kampane

Trnavský arcibiskup Róbert Bezák vstúpil do kampane pred komunálnymi voľbami v Trnave. Kandidát na primátora Bystrík Stanko (nezávislý s podporou Smeru) zverejnil v inzertných novinách Bezákovú fotografiu a podporné slová. Jeho vyjadrenie sa ocitlo vedľa podobných stanovísk podpredsedu Smeru Roberta Kaliňáka či predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikuša. „Je mi ľúto, že som sa ocitol v scenári politickej reklamy, pričom môj pôvodný úmysel vyjadriť názor bol súkromný a poskytnutý pre osobné účely osoby, ktorú poznám z funkcie doterajšieho úradu,“ napísal v stanovisku Bezák. Stanko donedávna pôsobil ako krajský policajný šéf v Trnave. (sita)

SME, 19.11.2010

Kniha o citlivých témach

Už na budúci týždeň si budeme môcť prečítať o pedofilných škandáloch v cirkvi, o jej postoji k antikoncepcii, celibáte, či homosexualite. V utorok totiž Vatikán predstaví knihu rozhovorov s pápežom Benediktom XVI. Autorom publikácie Svetlo sveta, pápež, cirkev a znamenie času je nemecký novinár Peter Seewald. Kniha vyjde v 18 jazykoch.

Markíza, 18.11.2010

Ospravedlnenie od štátu? Valko nie je sám

Presne pred desiatimi rokmi Dzurinda žiadal o prepáčenie biskupa Baláza za postup SIS v kauze triptych.

Zosnulý advokát Ernest Valko nie je prvý prípad, ktorému sa kvôli pochybeniu štátu ospravedlnil premiér. Presne pred desiatimi rokmi sa vtedajší predseda vlády Mikuláš Dzurinda (SD-KÚDS) ospravedlnil banskobystrickému biskupovi Rudolfovi Balážovi za kauzu triptych. Proti biskupovi bývalé vedenie SIS na čele s Ivanom Lexom rozbehlo v 90. rokoch spravodajskú hru. Vtedy sa špekulovalo, že dôvodom je to, že sa biskup zastal prezidenta Michala Kováča, ktorému koalícia vyslovila nedôveru.

Policajná razia

Biskupský úrad v roku 1995 predával triptych Klaňanie sa troch kráľov. O obraz sa uchádzal príslušník SIS, ktorý sa vydával za švajčiarskeho občana Thomasa Grabnera. Polícia vykonala na biskupskom úrade raziu a zadržala obrazy aj sumu, ktorú za ňu úrad získal. Biskupskému úradu obrazy vrátil vtedajší podpredseda pre ľudské práva Pál Csáky v novembri roku 2000.

Lexa obišiel naprázdno

Naopak, požadovaného ospravedlnenia sa nedočkal bývalý šéf SIS Lexa. Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že po zrušení Mečiarových amnestií bol Lexa väznený protizákonne, keďže v čase väznenia amnestia platila. Požadoval symbolické jedno euro, ktoré aj vysúdil. Popritom mu však Slovensko muselo zaplatiť súdne trovy vo výške 8-tisíc eur. „Súhlasím s tým, že by sa mal štát ospravedlniť každému obča-

novi, voči ktorému konal nezákonne. V opačnom prípade sa javí, že sú medzi nami rovní a rovnejší,“ povedal pre HN Lexov advokát Ľubomír Hlbočan. „S ospravedlnením doktorovi Valkovi súhlasím a považujem ho za začiatok novely zákona o zodpovednosti štátu za nezákonne rozhodnutie a nezákonný postup, v ktorom sa to uloží štátnym orgánom vo vzťahu ku všetkým občanom, o čo som sa v minulosti vždy snažil,“ dodal Hlbočan. V prípade Valka chystá istú formu zadost'učinenia po Radičovej ospravedlnení aj minister vnútra Daniel Lipšic (KDH). „Stanovisko vydáme, ale v tejto chvíli vám neviem potvrdiť presný termín,“ uviedol jeho hovorca Gábor Grendel. Lipšic tesne po Valkovom zavraždení oznámil, že s ním pred smrťou rokoval, no nestihli prípad uzavrieť.

Valko údajne chcel peniaze

Ernest Valko podľa našich informácií žiadal o finančné odčinenie za kauzu, v ktorej bol s právnikom Ladislavom Rehákom obvinený z vydierania bratov Vittekovcov. Valkovi polícia zadržala spisy, s Rehákom strávili niekoľko dní aj vo väzení. Prokuratúra stíhanie zastavila minulého roku. „Pán Valko predložil text, o ktorom sa viedli rokovania. Vyslovene ospravedlnenie sa tam nespomína,“ povedal včera Grendel.

Dvaja muži, ktorí dosiahli ospravedlnenie od štátu. Valko (vpravo) však až po smrti. Na snímke vľavo biskup Baláž so známym triptychom Klaňanie sa troch kráľov. **Mária Škvarlová**

HN 19.11.2010

21. výročie od pádu komunistického režimu

Na Slovensku si pripomíname 21. výročie od pádu komunistického režimu. 17. november sa stal dňom boja proti útlaku a nespravodlivosti. 17. november 1989 sa významným spôsobom dotkol aj života cirkvi. Postupne boli menovaní biskupi na všetky prázdne miesta v jednotlivých diecézach, obnovená bola činnosť reholí, kňazských seminárov, slobodu dostala katolícka tlač. Mnohí veriaci však stále majú v pamäti prekážky, ktoré im pred novembrom '89 vytváral vtedajší režim.

Redaktor: „Obdobie rokov 1948 až 1989 bolo pre veriacich na Slovensku veľmi ťažké. Vie o tom svoje kardinál Ján Chryzostom Korec: „Od toho

februára '48 sa začali diať veci, ktoré by nikto nebol čakal a pokladal za možné. Útoky a prenasledovanie sa obmedzovali na začiatku predovšetkým na cirkev, ktorú nový ateistický režim postupne obral o všetko.“

Redaktor: „Teda to, čím pred tým cirkev mohla rozvíjať svoju činnosť v mnohých oblastiach života.“

Kardinál Korec: „Zavreli školy, zvali jej semináre, zlikvidovali jej vydavateľstvá, likvidovali všetky inštitúcie a potom išli ešte ďalej a začali sa vrhať na konkrétnych živých ľuďoch. V 50-tom roku zlikvidovali všetky rehole na Slovensku za jednu jedinú noc, no a potom začali zatvárať aj laikov.“

Biskupi, ktorí boli v oficiálnej službe, boli každodenne obmedzovaní vtedajšiou štátnou mocou. Nitriansky biskup Viliam Judák o prenasledovaní arcibiskupa Eduarda Nécseya na Nitrianskom hrade v 60-tych rokoch minulého storočia: „Bol izolovaný v prísnom domácom väzení vyše trištvrte roku, bol neustále sledovaný za prítomnosti zmocnenca, ktorý mu otváral poštu, ktorý kontroloval v niektorých obdobiach, keď mal dovolené návštevy, návštevy.“

Redaktor: „Rozvíjať dar slobody je aktuálne v každodennom živote. Je to teda úloha pre všetky generácie.

Miroslav Lyko, Rádio Lumen, 17.11.2010